

saa havde Rigsdagen været nødt til at følge dette Ministerium (Stemmer: Ja). Dette skal siges og skal staae fast. (Ja) Ja, det er meget rigtigt; nu ere vi komne paa et Gebeet, hvor vi see klart. De altsaa, som paa staae, at Forordningen af 26de Juli 1854 blot derved, at den hele Repræsentation var bleven indfrænket til et Antal af 40 Medlemmer, 10 Kongevalgte og 30 valgte af de forskjellige Landsdeles Forsamlinger, med besluttende Myndighed med Hensyn til Finantsloven, og forøvrigt efter Bestemmelserne i Forordningen af 26de Juli 1854, altsaa uden Skygge af Ministeransvarlighed — thi den havde man i Adressen ikke fordret — samt med bestemt Nægtelse af Offentlighed, thi det staaer i Forordningen, de som paa staae, at en saadan Forsatning bedre kunde modtages end det nu foreliggende Udkast og som dertil vilde give deres Minde, ville stemme Nei til det, der nu foreligger, den Sag er klar. Men det skal ogsaa staae klart, hvad det egentlig er, man vil vælge imellem (Hør! Hør!). Ja, jeg kan ikke ønske Noget bedre, end at mine Ord blive hørt saa tydeligt som muligt, thi jeg er overbevist om, at der heri ligger en langt større Opklaring og Oplysning end i Noget af det, jeg tidligere har yttret. Jeg vil idetmindste troe, at en af de ærede Rigsdagsmænd, som jeg haaber endnu vil stemme Ja til Udkastet, men som ogsaa maaskee kan komme til at stemme Nei, ialfald ikke vilde have foretrukket en saadan Forsatning for den, der nu bydes, thi foruden at han ikke vilde gjøre det af andre Grunde, saa troer jeg dog idetmindste, at hans Stemme skal kunne faaes for Betydningen af Ministeransvarlighed. Det er høist mærkværdigt, hvorledes at visse Ting gaae op og ned med Hensyn til den Betydning, man tillægger dem. Der var en Tid, hvor Ministeransvarligheden ansaaes for at være noget ganske overordentlig Meget, dengang man nemlig ikke troede at kunne faae den, nemlig under det gamle Ministerium og i Forordningen af 26de Juli 1854; men nu, da man kan faae den, er det Noget, der næsten ikke er værd at tale om. Den ærede Rigsdagsmand for Odense Amts 2den Valgfreds (Grundtvig) vil sikkert ikke mene det; thi han yttrede dengang under Forhandlingerne,

da den ikke fandtes optaget i Adressen, at det var hans Mening, at Ministeransvarligheden ikke blot var det bedste Smykke i en constitutionel Forsatning, men at den endogsaa var Hægterne og Hagerne deri, og han spøiede til, at naar der ikke stod nogen Ministeransvarlighed i den danske Grundlov, saa var den hele Grundlov for ham ikke andet end et dødt Bogstav. Jeg skal ikke, da det saa ofte er blevet antydet fra andre Sider, og hvad jeg ellers havde havt til Hensigt, gaae ind paa Betydningen af, hvad der vil see, dersom man ikke den negang gaaer ind paa en endelig Afgjørelse af Forsatningsagen. Jeg kunde ogsaa ved denne Leilighed fremhæve de overmaade stærke og klare Ytringer netop fra den ærede Rigsdagsmand (Tscherning) selv om den store Fare, man derved udsatte sig for her i Thinget, men jeg skal ikke tage dem med; (Tscherning: Jo, tag dem kun med!) Nei, det vil jeg ikke; de ere for lange og for ofte fremkomne; men derimod skal jeg tillade mig at udtale, at det forundrer mig, at den ærede Rigsdagsmand har faaet saa god Tid nu (Tscherning: fordi Faren er mindre). Den ærede Rigsdagsmand har nemlig forundret sig over, at vi havde overilet os i Ministeriet med dette Forsatningsværk. Jeg tillader mig at troe, at dette Forsatningsværk har havt, hvad man kalder „langsom Befordring.“ Jeg troer virkelig ikke, at man paa nogen Maade skal kunne si, at der har fundet nogen Overilelse Sted. Hvad der forøvrigt skal kunne bebreides Ministeriet, Overilelse har der sandelig ikke været Noget af; men endnu mere forundrer det mig, at denne Ytring kom fra den ærede Rigsdagsmand, thi han har, under Sagens første Behandling allerede i 1854, navnlig da det Spørgsmaal kom frem, hvem der vilde stille sig op som Leder, dersom man vilde gaae en anden Vej, sagt: „Kom ikke til mig, thi isald jeg skulde kaldes til at stille mig i Spidsen for Regjeringen, saa skulde det Første, jeg foretog, være, at jeg Dagen efter skulde forelægge Hans Majestæt Forsatningsværket“, — men det troer jeg dog maa kaldes endeel hurtigere Befordring (Tscherning: Ja, men Reservationerne). Jeg skal blot endnu tillade mig en Ytring. Den ærede Rigsdags-